

Stärkta rättigheter för kollektivtrafikresenärer

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2015/16:13 Stärkta rättigheter för kollektivtrafikresenärer och en motion som väckts med anledning av propositionen.

Regeringens målsättning är att kraftigt öka andelen kollektivtrafikresenärer. För att nå den målsättningen behöver kollektivtrafikens attraktionskraft stärkas. Regeringen föreslår därför en lag om resenärers rättigheter i den lokala och regionala kollektivtrafiken som

1. ger resenärerna rätt till reseinformation, bl.a. om de trafiktjänster som en transportör erbjuder och om störningar i trafiken,
2. innehåller bestämmelser om resenärers rätt till ersättning vid förseningar som är längre än 20 minuter,
3. ger en resenär som har köpt en biljett som gäller för en viss tidsperiod rätten att få pengarna tillbaka, om transportörens trafikutbud ändras efter köpet och ändringen är av väsentlig betydelse för resenären.

Den föreslagna lagen omfattar i huvudsak resor med tåg, spårväg, tunnelbana och buss. Lagen omfattar däremot inte resor med anropsstyrd trafik, såsom färdtjänstresor och förbeställda sjukresor. Genom förslagen stärks resenärernas rättigheter i förhållande till de allmänna resevillkor som transportörerna tillämpar och till den lagstiftning om rätt till reseinformation som hittills har gällt.

Den nya lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 april 2016.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag och avslår motionen.

I betänkandet finns en reservation.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden6

 Regeringens lagförslag6

 Färdtjänstresor och förbeställda sjukresor8

Reservation9

 Färdtjänstresor och förbeställda sjukresor, punkt 2 (V).....9

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag 11

 Propositionen 11

 Följdmotionen 11

Bilaga 2

Regeringens lagförslag 12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om kollektivtrafikresenärers rättigheter,
2. lag om ändring i järnvägstrafiklagen (1985:192),
3. lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486),
4. lag om ändring i lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:13 punkterna 1–4.

2. Färdtjänstresor och förbeställda sjukresor

Riksdagen avslår motion

2015/16:3251 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V).

Reservation (V)

Stockholm den 26 november 2015

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Hillevi Larsson (S), Ewa Thalén Finné (M), Jessika Roswall (M), Lars Eriksson (S), Roger Hedlund (SD), Carl-Oskar Bohlin (M), Eva Sonidsson (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Thomas Finnborg (M), Leif Nysmed (S), Mikael Eskilander (SD), Robert Hannah (L), Johanna Haraldsson (S), Shadiye Heydari (S) och Lotta Johnsson Fornarve (V).

Redogörelse för ärendet

Regeringen beslutade i juni 2008 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. lämna förslag till hur resenärernas rättigheter i kollektivtrafiken kan stärkas i svensk lagstiftning. I uppdraget låg att särskilt beakta gällande och kommande regleringar inom EU. Utredningen antog namnet Utredningen om en ny kollektivtrafiklag.

Utredningen lämnade sitt slutbetänkande Lag om resenärers rättigheter i lokal och regional kollektivtrafik i oktober 2009 (SOU 2009:81). I betänkandet föreslås en ny trafikslagsövergripande lag om resenärers rättigheter. Betänkandet har remissbehandlats.

Den del av betänkandet som avser tilläggsavgift i kollektiv persontrafik och remissvaren i den delen hanteras separat inom Näringsdepartementet.

När utredningen lämnade sitt slutbetänkande hade en förordning om resenärers rättigheter vid tågtransporter antagits inom EU, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007 av den 23 oktober 2007 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (tågpassagerarförordningen). Efter att utredningen redovisat sitt slutbetänkande utarbetades inom ramen för EU-samarbetet även två förordningar om resenärers rättigheter vid fartygs- och busstransporter, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1177/2010 av den 24 november 2010 om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (fartygspassagerarförordningen) samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (busspassagerarförordningen).

Utredningens förslag till lag om resenärers rättigheter i lokal och regional kollektivtrafik bygger på att lokala och regionala transporter med tåg, fartyg och buss ska undantas från tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningarnas tillämpningsområden. Eftersom möjligheterna till undantag från fartygs- och busspassagerarförordningarna inte var klara vid tidpunkten för slutbetänkandet, kunde dock inte utredningen lämna något konkret förslag om sådana undantag.

Med anledning av frågeställningar med anknytning till förslagen i betänkandet och passagerarförordningarna utarbetades inom Justitiedepartementet promemorian Lag om resenärers rättigheter – kompletterande bestämmelser (Ds 2013:44). I promemorian behandlas bl.a. frågan om undantag från passagerarförordningarna för att möjliggöra utredningens förslag. Promemorian har remissbehandlats.

Delar av promemorians lagförslag har behandlats i propositionen EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar – tillsyn och sanktioner (prop. 2013/14:239) och i propositionen Förstärkt skydd för fartygspassagerare (prop. 2014/15:95).

I Justitiedepartementet utarbetades en diskussionspromemoria som kompletterar slutbetänkandet och den tidigare promemorian när det gäller frågan om hur lagen om resenärers rättigheter ska avgränsas i förhållande till tåg- och busspassagerarförordningarna, frågan om frånträdande av avtal om köp av en periodbiljett samt frågan om vilka ekonomiska och andra konsekvenser förslagen bedöms få. Diskussionspromemorian behandlades vid ett möte med berörda myndigheter och organisationer i mars 2014. Frågan om frånträdande av avtal om köp av en periodbiljett har kompletteringsvis remitterats med förslag till författningstext.

Denna proposition behandlar återstående förslag och frågeställningar i betänkandet och promemorian samt de förslag som lämnas i diskussionspromemorian. De frågeställningar som inte behandlas i propositionen föranleder inte någon åtgärd. Frågorna som rör assistans och ledsagning och förbud mot att neka en person med funktionsnedsättning att resa bereds dock vidare i Regeringskansliet.

Lagrådet har yttrat sig över lagförslagen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2.

En motion har väckts med anledning av propositionen. Motionsförslaget finns i bilaga 1.

I propositionen föreslås ändringar i 1 § marknadsföringslagen (2008:486). Regeringen föreslog även i proposition 2014/15:128 Alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden en ändring i samma bestämmelse. Den ändringen antog riksdagen genom beslut den 11 november 2015 (bet. 2015/16:CU4, rskr. 2015/16:27).

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

Regeringen anför i propositionen att en väl fungerande kollektivtrafik behövs för att klara både arbetspendling och resor på fritiden och för att minska transportsektorns klimatpåverkan. Regeringens målsättning är att kraftigt öka andelen kollektivtrafikresenärer. För att nå den målsättningen behöver kollektivtrafikens attraktionskraft stärkas. Regeringen föreslår därför att det ska införas en ny lag om resenärers rättigheter som ska gälla vid lokala och regionala resor i kollektivtrafiken.

Den nya lagen innehåller bestämmelser om att en transportör ska vara skyldig att tillhandahålla reseinformation i vissa avseenden. Information ska bl.a. tillhandahållas om de trafik tjänster som en transportör erbjuder, om störningar i trafiken och om tillgängligheten till fordon, stationer och hållplatser. Informationen ska tillhandahållas i den form som är mest lämplig för att resenärerna ska kunna ta del av informationen, och det ska då läggas särskild vikt vid behoven hos personer med funktionsnedsättning.

Lagen innehåller vidare bestämmelser om resenärers rätt till ersättning vid förseningar som är längre än 20 minuter. En resenär ska ha rätt till ersättning för skäligena kostnader för annan transport, inklusive transport med eget fordon, för att nå resans slutdestination. Den högsta ersättningen för en sådan kostnad ska vara 1/40 av prisbasbeloppet (för närvarande ca 1 100 kronor). Om en resenär inte begär ersättning för en kostnad för annan transport ska resenären i stället ha rätt till prisavdrag, om resan faktiskt blir försenad till slutdestinationen.

Dessutom ger lagen en resenär som har köpt en biljett som gäller för en viss tidsperiod rätten att få pengarna tillbaka, om transportörens trafikutbud ändras efter köpet och ändringen är av väsentlig betydelse för resenären.

Enligt regeringens förslag ska en transportör inte kunna använda resevillkor som är till nackdel för resenärerna i jämförelse med den nya lagen. Vidare gäller en transportörs ansvar vid förseningar oberoende av om transportören har orsakat förseningen eller inte eller huruvida förseningen beror på s.k. force majeure.

Genom förslagen stärks resenärernas rättigheter i förhållande till de allmänna resevillkor som transportörerna tillämpar och till den lagstiftning om rätt till reseinformation som hittills har gällt.

Den nya lagen ska vara trafikslagsövergripande och gälla vid resor med kortväga tåg- och busstrafik samt vid all trafik med tunnelbana och spårvagn. Även resor med personbil i linjetrafik, som normalt tillhandahålls av taxiföretag, ska omfattas. Bestämmelserna i lagen ska gälla lika oavsett vilket av trafikslagen som används.

Resor med anropsstyrd trafik, såsom färdtjänstresor och förbeställda sjukresor, och resor med museifordon ska inte omfattas av den nya lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter. Regeringen anför i propositionen i huvudsak följande skäl för att resor med anropsstyrd trafik inte ska omfattas av lagen (s. 20–21).

Vid sidan av kollektivtrafiken finns resor med anropsstyrd trafik såsom färdtjänstresor och sjukresor som samordnas genom exempelvis en beställningscentral. Utredningen föreslår att dessa resor ska omfattas av lagen. Som flera remissinstanser konstaterar skiljer sig dock denna typ av resor på viktiga punkter från resor i kollektivtrafiken. Till skillnad från kollektivtrafiken, som är tillgänglig för var och en, handlar det om tjänster som kan tillhandahållas efter behovsprövning. För att en person ska få utnyttja färdtjänst krävs ett offentligt beslut av behörig myndighet, t.ex. en kommun. Rätt till sådana förbeställda sjukresor som avses här finns normalt om en vårdgivare bedömer att en person har behov av tjänsten. Den person som får tillgång till tjänsten betalar inte heller ett biljettpris på samma sätt som inom kollektivtrafiken. I stället betalas normalt en egenavgift som utgår från den självkostnad som det allmänna har för tjänsten. Vid flera resor kan dessutom egenavgiften begränsas genom ett högkostnadsskydd. Till detta kommer att färdtjänstresor och förbeställda sjukresor ofta samordnas så att flera personer kan utnyttja en viss tjänst. Det får till följd att det kan vara svårt att på förhand fastslå bestämda tider när olika personer kan hämtas upp liksom när ankomst kan ske. Sammantaget gäller så särskilda villkor för denna typ av resor att det inte framstår som lämpligt att tillämpa samma bestämmelser om reseinformation och ersättning vid förseningar som för resor inom kollektivtrafiken. Utredningens förslag bör därför inte följas i denna del.

Den nya lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 april 2016.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot regeringens lagförslag. Utskottet anser att riksdagen bör anta lagförslaget av de skäl som anförts i propositionen.

Utskottet övergår nu till att behandla den följdmotion som innehåller ett yrkande om tillkännagivande i en fråga som anknyter till lagförslaget.

Färdtjänstresor och förbeställda sjukresor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att även färdtjänstresor och förbeställda sjukresor ska omfattas av lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter

Jämför reservation (V).

Motionen

I motion 2015/16:3251 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) anfördes att utgångspunkten bör vara att lika resenärsrättigheter ska gälla inom den lokala och regionala kollektivtrafiken oavsett transportform. Även de resenärer som reser med färdtjänstresor och förbeställda sjukresor bör därför omfattas av den nya lagens bestämmelser om rätt till reseinformation, ersättning vid förseningar m.m. Ett tillkännagivande begärs om att regeringen ska återkomma till riksdagen med kompletterande lagförslag om att även färdtjänstresor och förbeställda sjukresor ska omfattas av lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ställt sig bakom regeringens förslag som innebär att den nya lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter inte ska omfatta resor med anropsstyrd trafik, såsom färdtjänstresor och förbeställda sjukresor. Utskottet delar därvid regeringens bedömning att det gäller så särskilda villkor för denna typ av resor att det inte är lämpligt att tillämpa samma bestämmelser om reseinformation och ersättning vid förseningar som för resor inom kollektivtrafiken.

Mot denna bakgrund anser utskottet att det saknas skäl för ett sådant tillkännagivande som begärs i motionen. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Reservation

Färdtjänstresor och förbeställda sjukresor, punkt 2 (V)

av Lotta Johnsson Fornarve (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:3251 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V).

Ställningstagande

För att uppnå ett ekologiskt hållbart transportsystem måste andelen resor med kollektivtrafik öka. Med en ökad andel kollektivt resande kan klimatpåverkan minskas och buller och luftföroreningar reduceras. Därutöver kan trängseln i våra storstäder minskas. Regeringens nu aktuella lagförslag stärker kollektivtrafikresenärernas rättigheter och är ett steg i rätt riktning mot att sätta resenären i centrum. Jag har därför valt att ställa mig bakom lagförslaget.

Enligt min mening bör dock utgångspunkten vara att lika resenärsrättigheter ska gälla inom den lokala och regionala kollektivtrafiken oavsett transportform. Även de resenärer som reser med färdtjänstresor och förbeställda sjukresor bör därför omfattas av den nya lagens bestämmelser om rätt till reseinformation, ersättning vid förseningar m.m. Det förhållandet att sådana resor sker under delvis andra villkor än övriga kollektivtrafikresor behöver inte utgöra något hinder för detta. Exempelvis skulle den egenavgift som resenärer betalar vid färdtjänstresor och förbeställda sjukresor kunna utgöra underlag för beräkning av ersättningen på samma sätt som biljettpriset för övrig kollektivtrafik.

Dessutom är det redan i dag många transportörer inom den s.k. särskilda kollektivtrafiken som erbjuder olika former av resegarantier med rätt till ersättning om en färdtjänstresa eller förbeställd sjukresa blir försenad. Detta ger stöd för att det är fullt möjligt att låta även sådana resor omfattas av lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter.

Det ska också framhållas att Utredningen om en ny kollektivtrafiklag i sitt slutbetänkande föreslog att både färdtjänstresor och förbeställda sjukresor skulle omfattas av den nya lagen (SOU 2009:81 s. 82–83). Vid remissbehandlingen av betänkandet var flera remissinstanser positiva till en sådan ordning.

Sammanfattningsvis bör regeringen mot denna bakgrund återkomma till riksdagen med kompletterande lagförslag om att även färdtjänstresor och

förbeställda sjukresor ska omfattas av lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter.

Det ovan anförda bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:13 Stärkta rättigheter för kollektivtrafikresenärer:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om kollektivtrafikresenärers rättigheter.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i järnvägs trafiklagen (1985:192).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar.

Följdmotionen

2015/16:3251 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på lag om resenärers rättigheter i den lokala och regionala kollektivtrafiken som även innefattar färdtjänstresor och förbeställda sjukresor, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om kollektivtrafikresenärers rättigheter

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om reseinformation, ersättning och prisavdrag vid förseningar och frånträdande av avtal om köp av periodbiljett vid resor i kollektivtrafik med tåg, spårvagn, tunnelbanetåg, buss och personbil.

Med kollektivtrafik avses detsamma som i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

Lagen gäller inte vid trafik som huvudsakligen bedrivs på grund av sitt historiska intresse eller sitt turistvärde.

2 § Vid resor med tåg tillämpas bestämmelserna om reseinformation och om ersättning och prisavdrag vid förseningar i 7–17 §§ i den utsträckning motsvarande bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007 av den 23 oktober 2007 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (tågpassagerarförordningen) inte är tillämpliga.

Av 4 § följer att bestämmelser i tågpassagerarförordningen om reseinformation och rättigheter vid förseningar inte är tillämpliga i vissa fall.

3 § Vid resor med buss tillämpas bestämmelserna om reseinformation och om ersättning och prisavdrag vid förseningar i 7–17 §§ i den utsträckning motsvarande bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 181/2011 av den 16 februari 2011 om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 (busspassagerarförordningen) inte är tillämpliga.

Genom 5 § utvidgas tillämpningen av busspassagerarförordningens bestämmelser om reseinformation och rättigheter vid förseningar.

Undantag från tillämpningen av tågpassagerarförordningen

4 § Artiklarna 7, 8.1, 10.1, 10.2, 10.4 och 15–18 i tågpassagerarförordningen, i den ursprungliga lydelsen, ska inte tillämpas på inrikes trafiktjänster som har en sträckning som är kortare än 150 km.

Utvidgning av tillämpningen av busspassagerarförordningen

5 § Artiklarna 3, 4.1, 5, 6, 8 och 19–23 i busspassagerarförordningen, i den ursprungliga lydelsen, ska även tillämpas på sådana trafiktjänster

som anges i artikel 2.1 i förordningen, i den ursprungliga lydelsen, som har en sträckning som är 150 km eller längre.

Avtalsvillkor som avviker från lagen

6 § Ett avtalsvillkor som i jämförelse med 12–19 §§ är till nackdel för resenären är utan verkan mot denne.

Reseinformation

Transportörens informationsskyldighet

7 § Transportören ska tillhandahålla information om

1. en försening eller annan störning i trafiken och dess orsak, varaktighet och konsekvenser,
2. resenärens rättigheter i frågor som regleras i denna lag,
3. transportörens allmänna avtalsvillkor,
4. biljettpriser, tidtabeller och linjesträckningar,
5. tillgänglighet till fordon, stationer och hållplatser,
6. möjligheten att medföra cyklar och villkoren för detta,
7. säkerhets- och trygghetsfrågor, och
8. hur transportören kan kontaktas.

8 § Under en resa med spårvagn eller tunnelbanetåg eller med tåg som inte omfattas av tillämpningsområdet för tågpassagerarförordningen ska transportören ge resenären information om nästa station eller hållplats och viktigare anslutande förbindelser.

9 § Information enligt 7 och 8 §§ ska tillhandahållas i den eller de former som är mest lämpliga för att resenärerna ska kunna ta del av informationen. Vid bedömningen av lämplig form ska särskild vikt läggas vid behoven hos personer med funktionsnedsättning.

Tillsyn över informationsskyldigheten

10 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över att transportörer fullgör de skyldigheter som följer av 7–9 §§.

Påföljd vid utebliven information

11 § Om information inte lämnas enligt 7–9 §§, ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket den lagen.

Ersättning och prisavdrag vid förseningar

Vad som avses med försening

12 § En resa är att anse som försenad, om transportens ankomst till resans slutdestination sker vid en senare tidpunkt än vad som framgår av

transportavtalet eller, om ankomsttiden inte anges där, den offentlig gjorda tidtabellen.

Med resa avses en transport som en resenär och en eller flera transportörer har ingått avtal om. Om det har ingåtts ett avtal som ger resenären rätt till en eller flera transporter som inte närmare har specificerats, krävs för att det ska vara fråga om en resa också att resenären särskilt har inrättat sig efter den aktuella transporten.

Förseningsbedömningen vid ändringar av en trafik tjänst

13 § Om en transportör har senarelagt tiderna för en enskild trafik tjänst, ska bedömningen av om resan är försenad göras utifrån den ändrade tiden för ankomst i stället för vad som anges i 12 § första stycket, om information om ändringen har offentliggjorts åtminstone tre dygn före den tid för avgång som framgår av den offentliggjorda tidtabellen.

Om en transportör har ställt in en enskild trafik tjänst, ska den tid för ankomst som framgår av den offentliggjorda tidtabellen inte beaktas vid bedömningen av om resan är försenad, om information om att trafik tjänsten har ställts in har offentliggjorts enligt första stycket.

Första och andra styckena gäller inte i de fall resans ankomsttid till slutdestinationen framgår av transportavtalet.

Ersättning för annan transport vid befarad försening

14 § Om det finns skälig anledning att anta att en resa kommer att bli mer än 20 minuter försenad, har resenären rätt till ersättning av transportören för skäliga kostnader för annan transport för att nå resans slutdestination. Detta gäller även om det inte har ingåtts ett avtal om transport för den resa som befaras bli försenad, om resenären särskilt har inrättat sig efter den transporten.

Om resenären inte har betalat för resan, får transportören avräkna den kostnad som resenären skulle ha haft om denne hade betalat för resan.

Högsta ersättningen enligt denna paragraf är 1/40 av det prisbasbelopp enligt 2 kap. 7 § socialförsäkringsbalken som gäller för det år då resan skulle ha avslutats.

Prisavdrag vid försening

15 § Om en resa är mer än 20 minuter försenad, har resenären, om han eller hon inte begär ersättning för annan transport vid befarad försening enligt 14 §, rätt till prisavdrag med

1. 50 procent av det pris som resenären har betalat för resan, om förseningen uppgår till mer än 20 minuter,

2. 75 procent av det pris som resenären har betalat för resan, om förseningen uppgår till mer än 40 minuter, eller

3. hela det pris som resenären har betalat för resan, om förseningen uppgår till mer än 60 minuter.

16 § Om det inte klart framgår vilket pris resenären har betalat för resan, ska prisavdraget beräknas utifrån priset för en enkelbiljett för resenären. Om resenären i ett sådant fall har använt en biljett som innebär en rabatt i

förhållande till en enkelbiljett, får transportören minska prisavdraget i proportion till rabatten.

Reklamation

17 § Resenären får begära ersättning för annan transport vid befarad försening enligt 14 § eller prisavdrag vid försening enligt 15 § endast om resenären inom skälig tid efter det att resan avslutades eller, om transporten inte genomförs, skulle ha avslutats lämnat transportören ett meddelande om att han eller hon vill åberopa förseningen (reklamation). Ett meddelande som lämnas inom två månader efter det att resan avslutades eller skulle ha avslutats ska alltid anses ha lämnats i rätt tid.

Om ett meddelande om reklamation har skickats på ett ändamålsenligt sätt, anses reklamation ha skett när detta gjordes.

Frånträdande av avtal om köp av periodbiljett

18 § Resenären får frånträda avtalet om köp av en periodbiljett, om transportörens trafikutbud ändras efter köpet på så sätt att det avviker från vad resenären med fog har kunnat förutsätta vid köpet och avvikelserna är av väsentlig betydelse för resenären.

Om en resenär frånträder avtalet om köp av en periodbiljett, har resenären rätt till återbetalning av den del av biljettpriset som avser tiden efter frånträddandet.

Med periodbiljett avses en biljett som ger resenären rätt till ett obestämt antal resor under en viss tidsperiod.

Preskription

19 § En fordran enligt 14, 15 eller 18 § upphör, om resenären inte väcker talan inom tre år från det att fordran uppkom.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2016.
 2. Genom lagen upphävs lagen (2006:1116) om information till passagerare m.m.

2 Förslag till lag om ändring i järnvägstrafiklagen (1985:192)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 5 § järnvägstrafiklagen (1985:192) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

1 kap.

5 §¹

Den som har en fordran på ersättning enligt denna lag eller en annan fordran på betalning på grund av befodringsavtal som avses i lagen förlorar rätten att kräva ut sin fordran, om han inte väcker talan inom den preskriptionstid som anges i andra eller tredje stycket.

Preskriptionstiden är

vid dödsfall

tre år från dödsfallet, dock inte längre än fem år från den händelse som ledde till dödsfallet,

vid personskada som inte har lett till döden

tre år från den händelse som orsakade skadan,

vid sådan sakskada som avses i 2 kap. 3 §, om den resande har avlidit till följd av den skadevållande händelsen

tre år från dödsfallet, dock inte längre än fem år från den skadevållande händelsen,

vid sakskada när *fordringen* rör avtal om befordran av gods eller inskrivet resgods

ett år från dagen då godset eller resgodset lämnades ut eller, om det inte har lämnats ut, från den dag då det senast skulle ha lämnats ut,

vid sakskada i andra fall

tre år från den händelse som orsakade skadan,

för annan fordran

ett år från det att *fordringen* uppkom.

När fordran avser sakskada och rör avtal om befordran av gods eller inskrivet resgods eller när den avser annat än person- eller sakskada är dock preskriptionstiden tre år, om järnvägen eller någon som järnvägen ansvarar för enligt 4 § har orsakat skadan uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet.

Om tiden för talan har försuttits, får fordran inte heller göras gällande på annat sätt, såsom genom genkärsmål eller yrkande om kvittning.

¹ Senaste lydelse 1995:370.

De särskilda reglerna om preskription i denna paragraf gäller inte, om en fordran görs gällande mot någon på grund av dennes brottsliga förfarande.

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §

Den som har en fordran på ersättning enligt denna lag eller en annan fordran på betalning på grund av befordringsavtal som avses i lagen förlorar rätten att kräva ut sin fordran, om han *eller hon* inte väcker talan inom den preskriptionstid som anges i andra eller tredje stycket.

Preskriptionstiden är

1. vid dödsfall: tre år från dödsfallet, dock inte längre än fem år från den händelse som ledde till dödsfallet,

2. vid personskada som inte har lett till döden: tre år från den händelse som orsakade skadan,

3. vid sådan sakskada som avses i 2 kap. 3 §, om den resande har avlidit till följd av den skadevållande händelsen: tre år från dödsfallet, dock inte längre än fem år från den skadevållande händelsen,

4. vid sakskada när *fordran* rör avtal om befordran av gods eller inskrivet resgods: ett år från dagen då godset eller resgodset lämnades ut eller, om det inte har lämnats ut, från den dag då det senast skulle ha lämnats ut,

5. vid sakskada i andra fall: tre år från den händelse som orsakade skadan, *och*

6. för annan fordran: ett år från det att *fordran* uppkom.

Om fordran avser sakskada och rör avtal om befordran av gods eller inskrivet resgods eller *om* den avser annat än person- eller sakskada, är dock preskriptionstiden tre år, om järnvägen eller någon som järnvägen ansvarar för enligt 4 § har orsakat skadan uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet.

Om *talan inte väcks inom preskriptionstiden*, får fordran inte heller göras gällande på annat sätt, såsom genom genkärsmål eller yrkande om kvittning.

De särskilda reglerna om preskription i denna paragraf gäller inte om en fordran görs gällande mot någon på grund av dennes brottsliga förfarande.

Denna paragraf gäller inte en fordran enligt lagen (2015:000) om kollektivtrafikresenärers rättigheter.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2016.

3 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs att 1 § marknadsföringslagen (2008:486) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2014/15:128 Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- sjölagen (1994:1009),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Euro-peiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informations-samhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför affärslokaler,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846),
- lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt,
- lagen (2013:1054) om marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring,
- lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar, och
- lagen (2015:000) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden.
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Euro-peiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar,
- lagen (2015:000) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden, och

*– lagen (2015:000) om kollektiv-
trafikresenärers rättigheter.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2016.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar ska införas två nya paragrafer, 1 a och 1 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Av 4 § lagen (2015:000) om kollektivtrafikresenärers rättigheter följer att artiklarna 7, 8.1, 10.1, 10.2, 10.4 och 15–18 i tågpassagerarförordningen inte ska tillämpas på vissa trafik-tjänster som annars skulle falla in under förordningens tillämpnings-område.

1 b §

Av 5 § lagen (2015:000) om kollektivtrafikresenärers rättigheter följer att artiklarna 3, 4.1, 5, 6, 8 och 19–23 i busspassagerarförordningen ska tillämpas på vissa trafiktjänster som annars inte skulle falla in under förordningens tillämpnings-område.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2016.